

Europa i el Tercer món

Lluís Foix

Europa ha estat el centre del món. Per les seves idees, per la seva industrialització, el seus talents, la seva força i el seu domini a bona part del món a partir del segle XVI.

La Gran Guerra de 1914 posa en qüestió l'hegemonia europea. Cauen els imperis i desapareixen les àrees de influència que Gran Bretanya, França, Alemanya, Itàlia, Bèlgica, Portugal i Espanya projectaven a la resta del món.

De les despulles imperials de les potències perdedores (Alemanya, Austrohongria i el imperi otomà) es formen les noves fronteres dels nous estats europeus.

Els protectorats a Orient Mitjà sota la influència de França i Gran Bretanya estan formats per fronteres superficials fetes amb un mapa sense conèixer la gent, la història, les tribus, la cultura dels llocs conquerits.

Conferència de Berlín de 1885. Es dibuixen les noves fronteres de les colònies. Arbitràriament. El mateix passa a Àsia i al sud est asiàtic.

La Segona Guerra deixa Europa destruïda. Tant els vencedors com els vençuts.

El que s'havia perfilat durant la primera guerra es fa realitat en la segona. Europa ha perdut la seva força. Estats Units i la Unió Soviètica són les potències que es reparteixen el poder i la influència al món. En nom d'una ideologia que va en contra de l'home i que és l'home el que la destrueix i en nom d'un sistema imperfecte però en el que la llibertat el va fent cada vegada més habitable i socialment just.

Arriben les descolonitzacions europees. Es comença per la Índia l'any 1947 i es va continuant per totes les possessions britàniques arreu del món. Es comença per Ghana i s'acaba per Rhodesia. Portugal lliura guerres a Angola i Moçambic, Bèlgica deixa el Congo, França abandona Marroc, Algèria i els països de l'Àfrica occidental i central.

Europa colonitza el que avui és el Tercer Món. En treu recursos, explota la seva gent en nom de la càrrega de l'home blanc, *white man's burden*, practica l'esclavatge, exporta la manera de viure europea però sense tenir en compte les llibertats de la gent.

Les independències de molts països es fan sota la idea d'exportar els sistemes europeus. Els nous dirigents són educats a les universitats europees però en aplicar les seves polítiques no saben ni poden aplicar els sistemes de llibertats que hi ha a Europa.

El primer mig segle de independència de molts països africans i asiàtics no fan la vida millor per la seva gent. L'empitjoren.

Els nous dirigents no aporten un sistema de llibertats. Lluites internes, tribals, fruit en molts casos de les capricioses fronteres dibuixades el segle XIX.

Els nous estats independents tenen recursos, gent, orgull patriòtic, però no tenen coneixements, ni infraestructures, ni sanitat ni tampoc educació.

A Vietnam, a Pakistan i la Índia, Bangladesh, es produeixen grans confrontacions acompanyades de deportacions massives. A Orient Mitjà el petroli dóna el poder a famílies i dictadors que amb ideologies laiques o religioses es fan amb el poder.

El resultat d'aquestes sacsejades al nou món és que la distància entre Occident i les velles colònies cada vegada és més gran.

Al final del procés es planteja la gran catàstrofe de la pobresa, una situació que el món desenvolupat no sap o no vol resoldre.

La pobresa i la demografia són dos factors que agreugen la situació. Àfrica augmentarà la població en un 40 per cent l'any 2025. No hi ha alimentació suficient, ni escolarització, ni sanitat.

L'emigració massiva és inevitable.

Problemes d'aigua, d'electricitat i d'habitatge.

Experiència de tres setmanes passades aquest estiu a Kenya. Gent que camina, moltes criatures, cases de fang, cap sistema de comunicació, cap esperança. El sou mitjà és de dos euros cada dia. Malgrat tot aguanten, somriuen, viuen, aspiren a viure amb més dignitat.

Problema de la terra. És propietat de les famílies que han estat als governs dels successius governs.

Europa és la que més ajut proporciona a Àfrica. Moltes iniciatives particulars, ONGS, programes de Nacions Unides, corrupció generalitzada... Tot el necessari perquè la distància entre Europa i el Tercer Món sigui cada vegada més gran i més explosiva.

Hi ha una diferència substancial respecte a temps passats. Els hi arriba la informació, la riquesa del primer món, el futbol, la opulència en la que vivim encara que passem per una profunda crisi.

Hi ha una economia global però els governs són locals, nacionals, que no segueixen les regles dels grans conglomerats multinacionals. És mantenen les corrupcions, la distància cada vegada més forta entre els pobles, les lluites entre estats per reivindicar l'hegemonia d'ètnies i la de pobles. Zimbabwe, Sudan, Somàlia, Tanzània, són exemples de gran desencant personal i col·lectiu.

El llibre de Michela Wrong *"it's our turn to eat"*, explica la gran catàstrofe que viu un país com Kenya. Ens ensenyaran moltes coses exigint-nos que despertem de la nostra comoditat. Falta de generositat.

